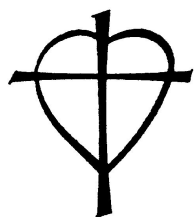

FJÄRDE SÖNDAGEN EFTER TRINITATIS

DOMINICA QUARTA

Text: Luk 6: 36-42. Predikan av Asbjörn Hjorthaug (ELBK)

VÆR BARMHJERTIGE, SLIK DERES FAR ER BARMHJERTIG

Men du, Herre Gud, er barmhjertig og nådig, langmodig og rik på miskunn og troskap. Salm 86,15

Når Bibelen skal fortelle oss om at Gud er barmhjertig kobles ofte dette sammen med at han er nådig. At Gud er nådig og barmhjertig, knyttes igjen opp mot at vi er syndere. Dette at Gud ble menneske og døde for våre synders skyld for å frelse oss, er et konkret bevis på at Gud er barmhjertig mot oss. «Og han frelste oss, ikke på grunn av våre rettferdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig; han frelste oss ved det bad som gjenføder og fornyer ved Den Hellige Ånd» Tit 3,5 Guds omsorg og barmhjertighet tar aldri slutt. Han elsker oss med en evig kjærlighet. Han vokter oss natt og dag mot all fare. Gud er nådig. Han tilgir oss syndene ikke bare en gang, men igjen og igjen. Vi faller, vi gjør opprør, men Gud tilgir. Ta gudstjenesten og tell etter hvor mange ganger han har tilgitt deg dine synder. Det er en kontinuerlig handling fra Guds side. Han er langmodig og tålmodig. Han holder ut. Vi springer av sted og er stadig ulydige, men Gud er der og fanger oss opp. Er vi troløse så er han trofast. Svikter vi så svikter han aldri. Denne barmhjertighet som Gud viser oss gjennom troen, vil han at du og jeg skal ha i våre hjerter. Det er det nye livet i oss som skal innrettes mot vår neste. Vi skal være tålmodige med hverandre, vi skal ta hverandre i beste mening, vi skal ha omsorg for hverandre, vi skal hjelpe hverandre, være barmhjertige med og mot hverandre. «Mine kjære, la oss elske hverandre! For kjærligheten er fra Gud, og den som elsker, er født av Gud og kjenner Gud. Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud, for Gud er kjærlighet. Og Guds kjærlighet ble åpenbart blant oss da han sendte sin enbårne Sønn til verden for at vi skulle ha liv ved ham. Kjærligheten er ikke det at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder. Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre. Ingen har noen gang sett Gud; men dersom vi elsker hverandre, blir Gud i oss, og hans kjærlighet er fullendt i oss.» 1JO 4,7-12

Dette skal ikke bar skje mot våre venner, men også mot de vi ikke synes så mye om og også mot våre fiender. Vær barmhjertige. Gud har gitt oss et eksempel i Jesus. Han sender sin sønn til sine fiender for å frelse de fra synden, djevelens og dødens makt. Hele Jesu liv var en barmhjertighetshandling mot medmennesker. Til slutt gikk han i døden for oss, for å berge oss fra synden og døden.

Dagens tekst viser oss fire ting som denne barmhjertigheten gir seg utslag i.

1. Døm ikke, så skal dere ikke bli dømt.
2. Fordøm ikke, så skal dere ikke bli fordømt.
3. Ettergi, så skal også dere få ettergitt.
4. Gi, så skal dere få

Å dømme andre og fordømme andre er ingen liten sak Jesus tar lett på. Den som dømmer andre og fordømmer andre skal selv bli dømt og fordømt. Hva er det å dømme og fordømme andre? Dette ordet kan misbrukes. Det hevdes at vi ikke har noen rett til å dømme om andres tro og lære. Når vi hevder at noe strider mot Guds ord, kan vi få tilbake at vi dømmende. Hevder vi at det å praktisere homofili, det å bo sammen uten å gifte seg er i strid med Guds ord, blir vi betraktet som dømmende. Her sier Jesus at vi ikke skal dømme andre. Når vi hevder at Bibelen er Guds sanne ord, oppfattes vi som dømmende i forhold til de som mener noe annet. Men Kristus har ikke sagt at vi ikke får dømme etter Guds ord. Bibelen har mange strenge og fordømmende utsagn om falsk lære. Tenk på hva Jesus selv sa til fariseerne og hvordan han karakteriserte dem: «Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere! Dere ligner hvitkalkede graver, de som utvendig er vakre å se til, men innvendig er fulle av dødningsbeben og all slags urenhet.» Matt 23,27 «Slinger og ormeyngel! Hvordan kan dere unngå å bli dømt til helvete?» Matt 23,33 Hele Skriften er en oppfordring om å stride for den sanne lære og bekjempe det som er falskt. Job 1,9ff står det: «Den som ikke holder seg til Kristi lære, men går ut over den, har ikke samfunn med Gud. Den som holder seg til læren, han har samfunn med Faderen og Sønnen. Om noen kommer til dere og ikke

fører denne lære, så ta ikke imot ham i deres hjem, og hilsm ham ikke vel møtt. For den som hilser ham, blir medskyldig i det onde han gjør.» Skriften er Guds ord og Gud er sannhet. Jesus sier om seg selv at han er Sannheten. En må ta skriften som den står. En skal ikke legge noe til eller trekke noe fra. Læren har klare bibelord som begrunnelse. Læren er enkel og skal kunne prøves av alle. Det er ikke tillatt å trekke noe fra Skriften ved å forklare det som tidsbestemt og ikke gyldig i vår tid, men det er heller ikke tillatt å legge noe til for å gjøre noe tydeligere og mer konkret enn det skriften sier. Det er viktig å granske skriftene for å se hva de virkelig sier. *«Jeg sier til enhver som bærer ordene i denne profetiske bok: Om noen legger noe til, skal Gud legge på ham de plager som det er skrevet om i denne bok;»* Åpb 22,18 et å legge noe til karakteriserer Jesus som menneskebud. Dette var fariseerne eksperter på. De la til krav og bud for å tydeliggjøre skriften og legge bånd på mennesker og begrense den kristne friheten. Dette er en fare vi alle må være oppmerksom på. Derfor er det viktig stadig å prøve alt på Skriftens grunn og la seg undervise av Guds ord. Paulus advarer galaterne fordi de har lyttet til predikanter med et falskt evangelium. Han fordømmer disse falske lærere på det sterkeste: *«Men om vi selv, ja, om en engel fra himmelen skulle forkynne dere et annet evangelium enn det vi har forkynt, så skal han være forbannet!»* Gal 1,8. Dersom en kristen synder så skal en gå i rette med dette. Men Jesus ber oss om å være forsiktig. Det er så lett å trå feil og dømme og fordømme på falske premisser, på rykter, antagelser m.m. Derfor skal vi ta oss tid til å samtale, rettlede m.m. Men kommer en dit at falsk liv eller lære forsvares da skal en fordømme dette og utelukke vedkommende fra menigheten. Dette er et oppdrag som er gitt til ordets tjenere. I Matt 18 er det ikke hver enkelt som skal felle dommen, men menigheten. Når Jesus i dagens tekst ber oss om ikke å dømme, handler det ikke om å forsvare sannheten og forkaste det som er falskt.

Men grensene kan bli utydelige. Vi bærer alle på vårt gamle menneske. Vi har våre svakheter, vårt temperament, vår stahet, vi er ikke fullkomne. Vi kan alle komme med utsagn eller handle på en slik måte at det strider mot Guds ord. Det kan skje prester også. Da skal en ikke dømme eller fordømme, men kjærlig ta dette opp med vedkommende. Vi skal ikke fordømme hverandres svakheter og feiltrinn. Det er så fort gjort. Plutselig kan du være dratt inn i en samtale der andre omtales på et negativt sett og at en direkte eller indirekte trekker i tvil deres forhold til Kristus. Jesus oppfordrer oss derimot til å be *«Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere.»* Paulus formaner oss på det sterkeste om *«Vær ydmyke, ta dere ikke til rette, strekk dere langt så dere bærer over med hverandre i kjærlighet. Legg vinn på å bevare Åndens enbet, i den fred som binder sammen»* Efs 4,2 Om det er så at noen snubler og faller så skal vi hjelpe vår neste med mildhet og kjærlighet. Vi skal være overbærende. *«Mine søsken, hvis en av dere blir grepet i et feiltrinn, må dere som har Ånden, hjelpe ham til rette. Men gjør det med et ydmykt sinn og pass deg selv, så ikke du også blir fristet. 2 Bær byrdene for hverandre og oppfyll på den måten Kristi lov. 3 De som tror de er noe selv om de ingenting er, bedrar seg selv. 4 Hver og en skal bedømme det han selv har gjort, og få ros for sin egen innsats, ikke for det andre har gjort. 5 For enhver skal bære sin egen bær.»* Gal 6,1-5

Det er skadelig om vi som kristne begynner å se etter hverandres svakheter og så diskutere det. Det kan fort skje i en liten kirke. Men en kristen som bruker nådemidlene er like hellig for Gud som Jesus selv. Vi skal ikke gå på jakt etter hverandres svakheter og feiltrinn. Jesus er klar og tydelig her. For et menneske er det langt lettere å se splinten i sin brors øye enn bjelken i sitt eget øye. Selvinnsikt er viktig. Vi må gå noen runder med oss selv og spørre oss om vi er feilfrie i alt. Hvorfor ikke innrømme andre retten til å ta feil? Det er lett å dømme andre etter det ytre. Husk vi har en kristen frihet. Det er så lett å se ned på andre og trekke raske konklusjoner. Husk vi kommer fra forskjellige miljøer med ulik bakgrunn.

Jesus reagerer skarpt på at vi dømmer og fordømmer. Den som gjør slikt, skal selv dømmes. Han skal selv bli målt med samme mål som han måler andre med. Jesus har rett når han påpeker at det er så lett å se feil hos andre og overse sine egne. Jesus viser oss hvordan vi isteden skal handle. Vi skal ettergi hverandre, så skal du også få alt ettergitt. Gi så skal dere få. Vær mye mer opptatt av hva du kan yte og hjelpe andre med, enn hva andre skal gjøre for deg. Gi av deg selv til andre. Et ord er nok. En hånd. En fot. Et klapp på skulderen. En klem. Et Guds ord. Kjærligheten mot våre medmennesker skal være vårt varemerke. Skal dette beholdes, må vi ha prester som forkynner loven klart og tydelig. Du må selv bruke de 10 bud på deg selv. Luthers forklaring av dåpens nytte om at vi daglig skal drukne vår gamle Adam er en nyttig medisin mot dømmesyke. Men evangeliet må også lyde klart og fritt og uten betingelser. Det gjelder for alle! Uansett stilling og stand, uansett alder, uansett hvem du er. Evangeliet gjelder for alle. Hvem kom til Jesus? Sakkeus, han som var toller og hadde lurt penger av folk. Synderinnen som levde i hor og kaster seg ned for Jesu føtter. Røveren på korset som henger der som fortjent, men som fikk vandre med Jesus inn i himmelen. Peter som sverger og banner på at han ikke kjenner Jesus. Paulus som forfulgte de kristne. Spedalske, utstøtte, halte, blinde, tiggere ... Vi skal møte dem i himmelen alle sammen som tilgitte syndere. Ta Guds ord på alvor. Han elsker deg med en evig kjærlighet. Amen.